

Presentation av Björkängens förskola

Vår förskola startade 1 oktober 1990 och tillhör Närlunda rektorsområde.

Vi är en förskola i utveckling som har inspirerats av Reggio Emilias filosofi och tankar om barns lärande. Denna filosofi försöker vi utveckla i vårt eget sammanhang, utifrån våra lokala förutsättningar och vårt lokala kulturarv.

Juli 2004 avslutade vi ett projekt som varat i ett och ett halvt år. Med hjälp av *Växtkraft Mål 3* har vi under denna tid kunnat anlita handledare på plats för att hitta ett gemensamt arbetssätt för all personal och fördjupa oss i pedagogisk dokumentation. Denna period har satt stark prägel på hur vi arbetar idag.

Vi utgår från barnen när vi arbetar och vi försöker anpassa vår miljö så att den ska inspirera till kreativitet, utmana och främja barnens självständighet.

På Björkängens förskola går för närvarande 65 (april 2010) barn fördelade på följande sätt:

Björken (4-5 årsavdelning): 37

Ängen (1-3 årsavdelning): 28

Grundbemanningen är 12 heltidstjänster, men på grund av exempelvis föräldraledighet och tjänstledigheter arbetar nu 13 pedagoger på förskolan.

Årets viktigaste händelser

- Ny rektor på Närlundaområdet
- Vi har fått nya kollegor
- Vi har tagit emot studenter från högskolan i Karlstad, universitetet i Örebro, elever från gymnasiet i Hallsberg samt praoelever från grundskolan
- Björkängen har utarbetat sin första lokala likabehandlingsplan
- Vi har deltagit i SET-fortbildning
- Vi har slutfört vår ICDP-fortbildning
- Några pedagoger har gått en kurs i stödtecken
- 5 pedagoger har påbörjat PIM-utbildning och 4 har slutfört PIM t o m nivå 3
- Vi har lyssnat till en föreläsning med Britt Tellgren från Örebro Universitet "Förskolan som mötesplats"
- Några pedagoger har lyssnat till en föreläsning med Thomas Söderberg från Karlstads Universitet "Handledning/kvalificerade samtal utifrån ett systemiskt och narrativt perspektiv och tänkande"
- Några pedagoger har lyssnat till en föreläsning med Leif Strandberg "Vygotskij i praktiken"
- Per Bernemyr, pedagogisk konsult, från Reggio Emilia institutet har handlett oss under en planeringsdag
- Nätverksträffar med både reflektioner och praktiska övningar.
- Vi har deltagit i kommunens matteprojekt
- Vikarieanskaffningen har förändrats i och med införandet av bemanningsenheten
- Nytt samverkansavtal
- Nytt självservicesystem – personec
- Vi har börjat arbeta med Open Office

- Organisationen kring vårt kvalitetsarbete, exempelvis våra reflektionstillfällen har vi på grund av olika orsaker behövt förändra
- Föräldrasamverkan bland annat genom inbjudan till föräldramöten med gemensam reflektion, föräldraråd, reflektionskväll med familjecentralen samt gemensamma frågeställningar till utvecklingssamtalen
- Vi har arbetat med att göra vårt pedagogiska år mer tydligt och överskådligt.
- Vi har utvecklat vårt arbete kring pedagogisk dokumentation vilket beskrivs närmare under våra prioriterade mål
- Vi har strukturerat verksamheten mer för att tydliggöra den både för barnen och oss själva, bland annat genom att arbeta med bilder.
- Ängen har under läsåret behövt omorganisera och valde att arbeta än mer åldersindelad
- Vi har förändrat hur vi använder våra personalutrymmen, från att vara både rast och arbetsrum i ett, har vi nu ett specifikt arbetsrum/kontor samt ett rasttrum.

Flera av ovanstående punkter har inneburit förändringar som vi inte valt själva. Arbetet med dessa har tagit mycket energi från oss.

Björkängens kvalitetsarbete för 2009/2010

Kvalitetsarbetet startade vid höstens planeringsdag då vi, i mindre grupper reflekterade kring våra prioriterade mål och vad de kan innebära för oss på Björkängen. I dessa diskussioner kom betydelsen av utvecklingssamtalet upp i samtliga grupper varför vi valde att arbeta vidare med det under året. Till en början reflekterade vi i tvärgrupper för att ganska snart övergå till reflektioner i de egna arbetslagen. Vår intention var att ha fler träffar i tvärgrupper, men av olika orsaker fick vi prioritera om och använda tiden till reflektion kring för oss aktuella likabehandlingsfrågor i de egna arbetslagen. Avslutningsvis under våren återgick vi dock till tvärgruppsmöten. Sett ur ett likabehandlingsperspektiv blev arbetet under den här perioden mycket bra med reflektioner kring bland annat hur vi kan ge barnen mer inflytande i sin vardag.

En del av vårt kvalitetsarbete har bestått i att vi som en hjälp för att hålla fokus och fördjupa våra reflektioner kring läroprocessen påbörjat vårt arbete med ett verktyg som vi kallar för den ”pedagogiska tavlan.”

Årets prioriterade mål

Arbetet med årets prioriterade mål och Björkängens eget förbättringsområde har varit tätt sammanknutna. Vi väljer ändå att redovisa dem var för sig.

Enligt barn- och ungdomsplan för Askersunds kommun 2008/2011 *LUST ATT LÄRA*

- *Varje förskola har utarbetat rutiner för att underlätta för föräldrarna att kontinuerligt följa barnens utveckling genom att delta i arbetet med den pedagogiska dokumentationen/portfolio*

Vid planeringsdagen i augusti diskuterade vi våra prioriterade mål och utifrån följande frågeställningar;

- Hur gör vi i praktiken?
- Hur kan vi arbeta för att nå målen?
- Idéer och tankar?

Utifrån dessa diskussioner valde vi att fokusera på utvecklingssamtalen samt hur vi kan göra barnen mer delaktiga i dokumentationsarbetet. Vi använde oss av några frågeställningar och diskuterade i tvärgrupper, här följer exakta utdrag ur de reflektioner som var;

- Vilka syften har utvecklingssamtalet för dig?

Det är vårt uppdrag att lyfta fram våra mål – så att föräldrarna blir ”inbjudna” och får möjlighet att delta och påverka verksamheten.

Föräldrarnas tankar, hur har barnet det här?

Hur kan vi utmana barnet vidare?

Utbyte av erfarenheter hemma – förskola

Att lyssna, vara lyhörd, bygga relationer...

- Hur får vi utvecklingssamtalen meningsfulla för ALLA? Hur använder du dokumentationerna vid utvecklingssamtalen?

Koppla tillbaka till det förra samtalet man hade.

Vi kan använda oss mer av vad som står i kursplanerna (skolans), kan bli mer konkret för föräldrarna (och oss), vad vårt arbete leder till.

Skicka hem pärmen någon vecka innan så att föräldrarna i lugn och ro kan titta genom den med sitt barn.

Det är vårt arbete att se till att pärmen speglar barnet och dennes intresse, egenskaper etc. Vad tar vi kort på, vad dokumenterar vi... (något att fundera på)

Bild att prata utifrån tillsammans med barn och föräldrar. Var finns just ditt barn i det här sammanhanget?

...dokumentationerna – naturligt att fokus hamnar på det positiva.

Det ingår i vårt uppdrag att tolka åt de små barnen. Det är viktigt att det framgår av dokumentationen att det är pedagogens tolkning av situationen.

Vi ska tänka på att inte inta "försvarsställning". Ta inte föräldrars negativa kritik negativt utan istället tänka att föräldrarna är trygga som törs lätta sitt hjärta.

Ytterligare tankar som kom fram vi reflektionerna;

Grundstruktur i samtalet för att bli säker. Är du säker kan du föra ett bättre och friare samtal.

Det är bra att vara två vid samtalet för att kunna samtala om samtalet.

Hur lägger vi upp utvecklingssamtalen?

Det skulle vara bra med en regelbunden relation med stödteamet både för vår och föräldrarnas skull.

Viktigt att bjuda in föräldrarna i verksamheten i vardagen – ta tillvara deras idéer – vi blir lätt hemmablinda. De ser vår verksamhet med andra ögon.

Mycket av reflektionerna handlade om samtalsstruktur och därför hade vi för avsikt att senare under terminen återknyta till de reflektioner vi haft kring utvecklingssamtalen. För att vidga diskussionerna läste vi även texten "Det goda handledningssamtalet" av Sven-Erik Nilsson. Tanken var att vi skulle diskutera följande;

- Hade du någon nytta av det som vi läst och diskuterat i de samtal du haft?
- Vad var bra och vad var mindre bra i samtalen?
- Behöver vi på Björkängen ha gemensamma strategier vid utvecklingssamtalen, i så fall vad, hur, varför?

Då vår reflektionstid är begränsad valde vi att prioritera likabehandlingsarbetet på Ängen och Björken. Detta arbete ledde till (som vi visar på under rubriken Likabehandlingsarbete) gemensamma frågeställningar till våra utvecklingssamtal.

Måluppfyllelse

Vi upplever att våra reflektioner kring utvecklingssamtalet har varit givande, känts viktiga och nya tankar har väckts. Dock har vi inte haft möjlighet att fördjupa reflektionerna på det sätt som vi önskat och därför kan vi inte anse oss ha en fullgod måluppfyllelse. Om vi skattar oss mot det BRUK-material som finns till stöd för kvalitetsarbetet anser vi att vi hamnar på E (verksamheten kännetecknas till stor del av kriteriet).

Förbättringsområde

I våra diskussioner framkommer behov av att hitta gemensamma strukturer för utvecklingssamtalet. Vi tar med detta som ett förbättringsområde för 2010/2011 och tänker oss att vi använder oss av de frågeställningar som redan förberetts.

Björkängens förskolas egna förbättringsområden angavs i vår handlingsplan 09/10 och är följande;

- *I våra utmaningar till varandra ska vi tänka än mer på att "ge tillbaka" dokumentationer och reflektioner till barnen.*

I de inledande diskussionerna kring målet kom många tankar kring hur vi kan tänka om barns inflytande och delaktighet i dokumentationsarbetet upp. Vi utarbetade ett underlag med frågeställningar och "läxor" där vi skulle inkludera barn och föräldrar på olika sätt i dokumentationsarbetet. Den "pedagogiska tavlan" är tänkt att vara ett stöd i reflektionsarbetet tillsammans med barn och föräldrar och kan här ses som en del i arbetet med målet. Som vi redan beskrivit bröts planeringen. Här följer dock exempel på frågor och påståenden som diskuterats;

Med vilken rätt gör vi dokumentationer om barnen utan att fråga barnen själva?

Det är viktigt att alla barn får synas för att bli positivt bekräftade av andra barn och vuxna.

Vi behöver ta med barn oftare i dokumentationsarbetet för att barnens egna berättelse, och inte bara vår tolkning ska finnas med. "Ett studsmattehopp kan vara en lavalek".

Film är ett bra verktyg för att ge tillbaka dokumentationer och lyfta barnen, men även föräldrar.

Hur dokumenterar man tillsammans med de riktigt små barnen som ännu inte pratar?

Vi diskuterar i vilken utsträckning barnen ska få vara med och bestämma vad som ska finnas med i pärmen.

Att dokumentera och därmed stärka...är början på likabehandlingsarbete.

..för att bättre förstå barnens tankar bör vi ha med dem oftare när vi dokumenterar.

Trots att våra planerade reflektionstillfällen för fortsatt arbete med detta mål "ställdes in" upplever vi att diskussionerna gjort stort intryck på oss då vi låtit barnen fått mer inflytande i ex dokumentationsarbetet, vad verksamheten kan erbjuda och planering av sk grupptid.

Måluppfyllelse

Med tanke på den mycket begränsade tid som vi fått till för att arbeta med detta mål anser vi att vi lyckats relativt bra. Om vi skattar oss mot det BRUK-material som finns till stöd för kvalitetsarbetet anser vi att vi hamnar på E (verksamheten kännetecknas till stor del av kriteriet).

Förbättringsområde

Fortsätta det påbörjade arbetet med att inkludera barnen i dokumentationsarbetet.

Likabehandling

Under året har en likabehandlingsplan för Björkängens förskola arbetats fram och utifrån den kartläggning/nutidsanalys som gjordes i början på terminen valde vi att lägga fokus på följande mål;

- *Alla barn ska känna sig trygga i alla situationer och miljöer*

De verktyg som vi avsåg att använda för att nå målet var;

- Veckoschema för oss pedagoger som beskriver var vi befinner oss och vad vi gör

Uppföljning och utvärdering;

Pedagogerna har egna veckoscheman där det tydliggörs vilka rutiner man ansvarar för, samt var man befinner sig under dagen (ex. ute/inne). Detta har fungerat bra för oss och även uppskattats av våra vikarier. Tanken var att våra scheman även skulle synliggöra vad som händer i verksamheten, men dit har vi inte riktigt nått.

- Dokumentationsschema där det framgår i vilka rum pedagogerna dokumenterar barnen

Uppföljning och utvärdering;

Under året har vi utvecklat vårt arbete kring pedagogisk dokumentation och fokus har kommit att ligga mer på projekt/grupper. En följd av detta är att det blev färre dokumentationer som gick att föra in ett dokumentationsschema. Det reflektions/dokumentationsarbete som genomfördes upplevdes som meningsfullt, men vi anser att de dokumentationer som visar på ”nedslag i vardagen” blev alltför få. Det är med hjälp av dessa och de scheman som vi använde oss mer av tidigare som vi ”fick syn på” vad/var vi valde att dokumentera och, inte minst, att alla barn blev sedda genom dokumentation.

- Fortbildning i form av SET (social och emotionell träning) samt handledning av pedagogisk konsult från Reggio Emilia institutet

Uppföljning och utvärdering;

Utbildningen (SET) genomfördes och vi upplevde det som mycket positivt att få reflektera tillsammans kring hur vi kan arbeta med att hjälpa barnen sätta ord på sina känslor. Den pedagogiska konsulten (Per Bernemyr) utmanade oss ordentligt i våra pedagogiska tankar och detta ledde i sin tur till att vi påbörjade ett utvecklingsarbete av den pedagogiska dokumentationen som fortgår och fördjupas.

- Föräldramöte där pedagoger och föräldrar tillsammans diskuterar värdegrundsfrågor utifrån olika perspektiv.

Uppföljning och utvärdering;

Vi bjöd in till en reflektionskväll där föräldrar och pedagoger fick möjlighet att lyssna till Maria Ljungberg och Jan-Erik Eriksson från Familjecentralen som informerade om deras verksamhet samt om den SET-utbildning som vi genomgått.

Värdegrundsfrågor har vi valt att lyfta i utvecklingssamtalen, under hösten med frågan; ”Vad är trygghet för dig och ditt barn?”, samt under våren med påståendet; ”Alla känslor är okej, men inte alla beteenden”. Att bjuda in föräldrar till reflektioner kring värdegrundsfrågor är något vi anser att vi bör göra fortsättningsvis.

Förbättringsområden

Att utveckla pedagogernas egna veckoscheman så att de visar vad som händer/erbjuds i verksamheten. Vi behöver även ha strategier för hur vi gör när ex vi ”går kort”, så att vi inte missar viktiga rutiner som är till för att barnen ska känna sig trygga.

Vi behöver än mer strukturera hur vi använder vår reflektionstid, för att skapa utrymme för både ”vardags”- och projektdokumentationer som vi anser kompletterar varandra och är lika viktiga.

Utvärdering 09/10

Som ett avslut av årets kvalitetsarbete, för att samla våra tankar och delge varandra hur vi upplevt året som gått, med fokus på hur vi arbetat med det prioriterade målet, vårt förbättringsområde samt likabehandlingsarbetet har vi reflekterat i tvärgrupp.

Reflektionerna visar på att vi känner att vi förlorat delar av vårt kvalitetsarbete längs vägen. När vi behövde använda vår reflektionstid till likabehandlingsarbete fick, som vi tidigare skrivit, många av våra planerade uppgifter stå tillbaka/skjutas på framtiden. Så här i efterhand kan vi se att för att kvalitetsarbetet ska vara fortsatt levande behöver vi planera in ytterligare reflektionstid för arbetslagens fortlöpande verksamhetsfrågor. Genom det kan vi lättare hålla fokus på reflektionerna kring våra prioriterade mål och de ”läxor” och uppgifter som många av oss saknat. Vi har tidigare strävat efter att förlägga mesta delen av vår planeringstid under dagtid men som förutsättningarna är idag ser vi att vår enda möjlighet skulle i sådana fall vara att förlägga ytterligare några avdelningsmöten på kvällstid. Dessa möten bör vara inplanerade tidigt och finnas med på vårt pedagogiska år. Likaså bör vi ha som målsättning att skapa utrymme för reflektion i samband med våra arbetsplatsträffar/verksamhetsträffar. Vi upplever att vi skulle behöva mer planeringstid.

För att alla skulle känna sig delaktiga i diskussionerna valde vi under året att föra minnesanteckningar för hand, men för att underlätta sammanställningen av vårt kvalitetsarbete behöver vi återgå till att föra dessa anteckningar på datorn, vi upplever att det blir tydligare och mer lättillgängligt.

Något som synliggjorts i våra diskussioner är att det varit väldigt positivt att arbeta tillsammans med barnen i små grupper, detta tar vi med oss till kommande läsår.

Sammanfattning 09/10

Vårt kvalitetsarbete började med att vi reflekterade kring kommunens prioriterade mål. Detta ledde till att vi i våra reflektioner valde att fördjupa oss kring utvecklingssamtalets betydelse.

Diskussioner vi fört kring barnens delaktighet i dokumentationsarbetet upplever vi har bidragit till att barnen har fått ett ökat inflytande.

Tyngdpunkten i våra reflektioner har av olika orsaker kommit att handla mycket om likabehandlingsfrågor snarare än de uppgifter och läxor som vi planerat till våra reflektionstillfällen. Arbetet med de prioriterade målen blev lidande, men sett ur ett likabehandlingsperspektiv så blev det mycket bra.

Under året har en lokal likabehandlingsplan för Björkängen arbetats fram.

Vid vår utvärdering så kom vi fram till att vår planeringstid inte räcker till samt att vi behöver strukturera oss ytterligare.

Oavsett vilken måluppfyllelse vi kommit fram till har vi funnit förbättringsåtgärder vad gäller alla årets prioriterade mål.